



T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

7/26734
66183

Sayı : 69602026-610
Konu : Soru Önergesi (7/26734)

28.05.2020 - 54573877

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.639458 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Eskişehir Milletvekili Sayın Dr. Arslan KABUKCUOĞLU tarafından verilen 7/26734 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (3 Sayfa)

T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

Eskişehir Milletvekili Sayın Dr. Arslan KABUKCUOĞLU' na ait 7/26734 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-3) Bakanlığımızca, “360 derece” olarak özetlenebilecek yaklaşımla mikro girişimlerden büyük ölçekli şirketlerimize kadar her firmanın farklı gelişmişlik seviyesindeki ihtiyaçlarına yönelik tetikleyici, dönüştürücü ve hızlandırıcı rollere sahip destekler sunulmaktadır. Bakanlığımızca verilen destekler, yatırım-üretim-ihracat zincirinin “ihracat” adımına yöneliktir.

Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan ihracata yönelik devlet yardımları, yurtdışına açılma sürecinde firmalarımıza her safhada destek sağlanmasını amaçlayan bütünsel bir bakış açısıyla sürdürülmektedir.

Desteklerin nihai hedefi, ihracatçılarımızı katma değerli ürünler ihraç etmeye yönlendirmektir. Anılan ürünler geleneksel ihraç ürünlerinden farklı bir yapı arz ettiğinden, daha yaratıcı, daha esnek ve inovatif destek mekanizmalarına ihtiyaç duyulmakta olup Bakanlığımız tarafından verilmekte olan desteklerin kurgulanmasında söz konusu husus göz önünde bulundurulmaktadır.

Destek sistematğinde ihracata hazırlık, pazarlama ve markalaşma olmak üzere üç olgunluk seviyesi bulunmaktadır.

-İhracata Hazırlık Aşamasında, ihracatı yeni öğrenen veya düzenli bir ihracatı olmayan KOBİ'lerin ihracatı ticari operasyonlarının bir parçası haline getirmeleri amacıyla ihracata aşinalık kazanmalarını sağlayacak mekanizmalar bulunmaktadır.

-Pazarlama Aşamasında, ihracat yapmayı öğrenmiş ve yurtdışı pazarlara ilk adımlarını atmış firmaların ihracatı ticari operasyonlarının süregelen bir parçası haline getirmeleri amacıyla yeni pazarlar bulmalarına veya mevcut pazarlarda kalıcı hale gelmelerine yönelik destekler sağlanmaktadır.

-Markalaşma Aşamasında, yurt dışı pazarlarda dağıtım kanallarını oluşturan özgün tasarımları ile bulundukları pazarın dinamiklerine uygun markalı ürün sunma yetkinliğine ulaşan firmalara yönelik destek mekanizmaları bulunmaktadır.

Hülasa, desteklerin yapısı gereği etkilerinin belirli bir süre zarfında olumlu yansıtacağı değerlendirilmektedir. Öte yandan ihracatımız 2018 yılında %7,7 artış, 2019 yılında %2,1 artış gerçekleşerek tarihimizdeki en yüksek seviyeye ulaşmıştır. İhracata yönelik mevcut destekler ve yeni destek paketi ile birlikte ihracatçılarımıza bütçemizden ayrılan kaynak; 2018 yılında 2.742.831.468,99 TL, 2019 yılında 3.147.438.851,58 TL ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Rakamlar, Bakanlığımızca sağlanan İhracatta Devlet Yardımlarından istenen sonucun alındığını göstermekte olup ihracatımıza olan olumlu katkısı nedeniyle içinde bulunduğumuz yıl itibarıyla de 3.754.387.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir.

Bunun yanında, Dünya Ticaret Örgütü'nün 2019 yılı Ocak-Kasım dönemi rakamları bakımından, oran bazında dünyada ihracatını en fazla arttıran 7'nci ülke olarak yer almaktayız.

Ayrıca, Küresel düzeyde rekabet gücünün unsurları hızlı bir biçimde dönüşmekte, ucuz işgücüne dayalı rekabetin ağırlığı azalırken yüksek teknolojiye dayalı, Ar-Ge, inovasyon temelli rekabetçilik daha fazla önem kazanmaktadır.

Bu kapsamda, ülkemizde yapısal bir konu olarak sanayide yüksek teknoloji üretiminin ve ihracatının gelişmesi, sürdürülebilir büyüme hedeflerimize ulaşmada hayati yerini korumaktadır.

Gerek On Birinci Kalkınma Planı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından açıklanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programında gerekse Bakanlığımızca 29 Ağustos 2019'da kamuoyu ile paylaşılan İhracat Ana Planında, temel hedeflerimiz arasında yüksek teknoloji sanayi ve ihracatın artırılması yer almakta olup söz konusu çalışmalarda önceliklendirilen sektörler orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerinden seçilmiş bulunmaktadır. Hedef sektörler seçilirken ayrıca, küresel trendler ve ülkemiz ihracatında son dönemde kaydedilen gelişmeler de göz önünde bulundurulmuştur.

Diğer taraftan, Ana Plan kapsamında serbest bölgelerin teknoloji serası olarak konumlandırılması ve kümelenme temeline dayanan ekosistemin oluşturulması suretiyle katma değeri yüksek, ileri teknoloji mal ve hizmet ihracatının artırılması amacıyla Ar-Ge ve teknoloji odaklı İhtisas Serbest Bölgelerini kurmayı hedefliyoruz. İhtisas Serbest Bölgeleri ile Türkiye ihracatındaki payı yüzde 3,5 olan yüksek teknoloji ürün ihracatımızı yüzde 5 seviyelerine, Serbest Bölgelerde %9 olan söz konusu payı OECD seviyesi olan %14'e çıkarılması amaçlanmaktadır.

Bu minvalde, Ülkemizin orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatını artırmaya yönelik olarak; katma değeri yüksek, AR-GE yoğun ve yüksek teknoloji sektörlerde kümelenme yoluyla teknoloji dönüşümünün gerçekleştirilmesi için mevcut bölgelerin bu yönde geliştirilmesi ve bundan sonra kurulacak serbest bölgelerin de bu hedef doğrultusunda kurulabilmesi amacıyla İhtisas Serbest Bölgelerine ilişkin çalışmalarımız devam etmektedir.

İhtisas serbest bölgelerde verilecek desteklere ilişkin mevzuat düzenleme çalışmaları Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile koordinasyon içinde sürdürülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca ithalatın ülke yararına ve iç piyasa ile yerli sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda yürütülmesini temin etmek üzere gerekli tedbirler uygulamaya konulmaktadır.

Bu kapsamda, uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülüklerimiz doğrultusunda gümrük vergisi düzenlemeleri yapılmakta, üreticilerimizin ihtiyaç duyduğu ancak ülkemizde üretimi yeterli düzeyde olmayan girdilerin uygun maliyetle teminini sağlamak üzere vergi indirimi ve/veya tarife kontenjanı uygulamaları yürürlüğe konulmaktadır.

İthalatın yerli üretimde neden olabileceği haksız rekabeti ve zararı bertaraf etmek üzere damping önlemleri, korunma önlemleri gibi ticaret politikası savunma araçları etkin bir şekilde uygulanmaktadır. Ülkemiz ticaret politikası savunma araçları uygulamaları bakımından Dünya Ticaret Örgütü üyeleri arasında en etkin üye ülkelerdendir.

Bu kapsamda yerli üreticilerden alınan başvuruları müteakip yürütülen soruşturmalar neticesinde; ithalatın neden olduğu haksız rekabeti bertaraf etmek üzere 134 adet anti-damping ve sübvansiyona karşı önlemimiz bulunmaktadır. Ayrıca, 11 üründe 30 adet dampinge karşı önlem soruşturmamız devam etmektedir. Dampinge karşı önlem ve soruşturmalar şikayet konusu ülke/ülkeler spesifik olarak uygulanmaktadır.

Yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemlerin etkinliği de takip edilmekte, olabilecek ülke/ürün sapmalarına yönelik olarak önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı önlemler uygulamaya konulmaktadır. Bu kapsamda, 15 ürün grubunda 48 adet önlemlerin etkisiz

kılınmasına karşı önlem yürürlükte bulunmaktadır. Bunun yanı sıra 5 adet önlemlerin etkisiz kılınması soruşturması devam etmektedir.

Ticaret politikası savunma araçlarının bir diğeri olan ve ithalat artışının yerli üretimde neden olabileceği zararı bertaraf etmek üzere uygulanan korunma önlemleri 4 ürün grubunda tüm ülkelere yönelik olarak; 1 ürün grubunda Serbest Ticaret Anlaşması sonrası ithalat artışı yaşanan Güney Kore'ye yönelik olarak ve 3 ürün grubunda da İran'a yönelik olarak yürürlükte bulunmaktadır. Halen 2 adet korunma önlemi soruşturması ise devam etmektedir.

Bunun yanında, Bakanlığımızca yine dış ticaret dengesinin temini açısından Türkiye'nin çeşitli ülkelerle Ticaret Anlaşmalarının imzası, uygulanması ve izlenmesi faaliyetlerini ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi, ticari menfaatlerimizin korunması ve ülkemiz firmalarına yabancı ülkelerde mümkün olabilen en uygun iş ortamının sağlanması kapsamında bir dizi çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca, en önemli ticaret pazarımız durumundaki Avrupa Birliği ile 1996 yılından bu yana yürürlükte olan Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik AB Kurumları ve üye ülkeler nezdinde girişimler sürdürülmektedir. Bu kapsamda, mevcut Gümrük Birliğinin işleyişinin günümüz koşullarına adapte edilmesi ve hizmetler, e-ticaret, kamu alımları ve tarım alanlarında karşılıklı pazar açılımları sağlanması hedeflenmektedir.

Bunun yanında, ikinci büyük ihracat pazarımız olan İngiltere ile mevcut pazara giriş koşullarının korunmasını teminen tercihli bir ticaret rejiminin 2020 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.